

Bil y Gymraeg ac Addysg (Cymru)

Geirfa Ddwylieithog

The Welsh Language and Education (Wales) Bill

Bilingual Glossary

Medi 2024 | September 2024

**Paratowyd yr eirfa ddwyieithog hon gan Wasanaeth Ymchwil y
Senedd a'r Gwasanaeth Cyfieithu a Chofnodi.**

**This Bilingual glossary has been prepared by Senedd Research and
the Translation and Reporting Service.**

Terms within the Bill and Explanatory Memorandum | Termau a ddefnyddir yn y Bil a'r Memorandwm Esboniadol

Administrative costs	Costau gweinyddol
Assess	Asesu
Assessment	Asesiad
Attainment	Cyrhaeddiad
Basic Welsh language user	Defnyddiwr Cymraeg sylfaenol
Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)	Fframwaith Cyfeirio Cyffredin Ewropeaidd ar gyfer leithoedd
Common reference levels	Lefelau cyfeirio cyffredin
Community special schools	Ysgolion arbennig cymunedol
Compliance costs	Costau cydymffurfio
Compulsory school age	Oedran ysgol gorfodol
Concrete and abstract topics	Pynciau diriaethol a haniaethol
Corporate body	Corff corfforedig
Criteria	Meini prawf
Commission for Tertiary Education and Research	Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Curriculum	Cwricwlwm
Dual Language schools	Ysgolion Dwy Iaith
Education practitioners	Ymarferwyr addysg
Exemption	Esemptiad
Governing body	Corff llywodraethu

Independent Welsh language user	Defnyddiwr Cymraeg annibynnol
Innovation and continuous improvement	Arloesedd a gwelliant parhaus
Intergenerationally	Rhwng y cenedlaethau
Language category	Categori iaith
Late immersion education in Welsh	Addysg drochi hwyr yn y Gymraeg
Local authorities	Awdurdodau lleol
Local Welsh in education strategic plans	Cynllun strategol lleol Cymraeg mewn addysg
Minimum amount of Welsh language education	Isafswm o addysg Gymraeg
National Framework for Welsh Language Education and Learning Welsh	Fframwaith Cenedlaethol ar Addysg Gymraeg a Dysgu Cymraeg
National Centre for Learning Welsh	Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol
National Institute for Learning Welsh	Yr Athrofa Dysgu Cymraeg Genedlaethol
Organisational patterns, connectors and cohesive devices.	Patrymau trefniadol, cysylltwyr a dyfeisiau cydlynu
“Primarily English Language, partly Welsh” category schools	Ysgolion categori iaith “Prif Iaith - Saesneg, rhannol Gymraeg”
“Primarily Welsh Language” category schools	Ysgolion categori “Prif Iaith – Cymraeg”
Primary schools	Ysgolion cynradd
Proficient Welsh language user	Defnyddiwr Cymraeg hyfedr

Progression	Dilyniant
Promote and facilitate	Hybu a hwyluso
Promoting collaboration	Hybu cydlafurio
Range	Amrediad
Secondary schools	Ysgolion uwchradd
Self-assessment	Hunanasesiad
Special schools	Ysgolion arbennig
Standards	Safonau
Tertiary education	Addysg drydyddol
Welsh language ability	Gallu yn y Gymraeg
Welsh Language Commissioner	Comisiynydd y Gymraeg
Welsh language education	Addysg Gymraeg
Welsh language education delivery plan	Cynllun cyflawni addysg Gymraeg
Welsh language user	Defnyddiwr Cymraeg
Welsh language learning goals	Y nodau dysgu Cymraeg
Welsh language learning provider	Darparwr dysgu Cymraeg
Welsh language standards	Safonau'r Gymraeg
White Paper	Papur Gwyn

Standard Terms - Geirfa safonol

Before legislation is introduced

Consultation

Draft Bill

Green Paper

Pre-legislative scrutiny

White Paper

Cyn cyflwyno deddfwriaeth

Ymgynghoriad

Bil drafft

Papur Gwyrdd

Craffu cyn y broses ddeddfu

Papur Gwyn

Introduction of Senedd legislation

Act of the Senedd

As introduced

Bill introduction

Explanatory Memorandum

Explanatory Notes

Financial Resolution

Impact Assessment

Legislative competence

Period of intimation

Purpose and intended effect of the legislation

Regulatory Impact Assessment (RIA)

Report stage

Cyflwyno deddfwriaeth gan y Senedd

Deddf gan y Senedd

Fel y'i cyflwynwyd

Cyflwyno'r Bil

Memorandwm Esboniadol

Nodiadau Esboniadol

Penderfyniad Ariannol

Asesiad Effaith

Cymhwysedd deddfwriaethol

Cyfnod hysbysu

Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Cyfnod adrodd

Royal Assent	Cydsyniad Brenhinol
Stage 1 - Committee considerations of general principles	Cyfnod 1 - Pwyllgor yn trafod yr egwyddorion cyffredinol
Stage 1 - Debate in Plenary on general principles	Cyfnod 1 - Dadl yn y Cyfarfod Llawn ar yr egwyddorion cyffredinol
Stage 2 - Committee consideration of amendments	Cyfnod 2 - Pwyllgor yn ystyried y gwelliannau
Stage 3 - Plenary consideration of amendments	Cyfnod 3 - y Cyfarfod Llawn yn ystyried y gwelliannau
Stage 4 - Passing of the Bill in Plenary	Cyfnod 4 - Pasio'r Bil yn y Cyfarfod Llawn
Short title	Enw byr

Westminster Legislation

Act of Parliament	Deddf Seneddol
Legislative Consent Memorandum	Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol
Legislative Consent Motion	Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol
UK Statutes	Statudau'r DU

Deddfwriaeth San Steffan

Other general legislative terms

Affirmative / Negative procedure	Gweithdrefn Gadarnhaol / Negyddol
Amend	Diwygio
Amendment(s)	Gwelliant/gwelliannau
Bill Summary	Crynodeb o'r Bil
Consequential Amendment(s)	Diwygiad/diwygiadau canlyniadol

Termau deddfwriaethol cyffredinol eraill

Consequential provisions	Darpariaethau canlyniadol
Delegated powers	Pwerau dirprwyedig
Disapply	Datgymhwyso
Direction	Cyfarwyddyd
Duty	Dyletswydd
Enacted, enactment	Deddfu, deddfiad
Guidance	Canllawiau
Insert	Mewnosoder
Legislative framework	Fframwaith deddfwriaethol
Member in charge (of the Bill)	Aelod sy'n gyfrifol (am y Bil)
Minor Amendments	Mân ddiwygiadau
Omit	Hepgorer
Order	Gorchymyn
Post-legislative scrutiny	Craffu ar ôl deddfu
Power	Pŵer
Provision(s)	Darpariaeth/darpariaethau
Regulations	Rheoliadau
Repeal	Diddymu/Diddymiad
Resolution	Penderfyniad
Schedule	Atodlen
Section	Adran
Statement of policy intent	Datganiad o fwriad y polisi
Statutory framework	Fframwaith statudol

Statutory instrument	Offeryn statudol
Statutory requirement	Gofyniad statudol
Subordinate legislation	Is-ddeddfwriaeth
Sunrise clause	Cymal 'codiad haul'
Sunset clause	Cymal machlud
Transitional costs	Costau pontio
Transitional provisions	Darpariaethau trosiannol
The Welsh Ministers	Gweinidogion Cymru